

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

NORD UNIVERSITY (НОРВЕГІЯ)

ДУ «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ»

ДННУ «АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

22 травня 2025 року

Київ - 2025

Маслій Олександра,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування,
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СТІЙКІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДО КІБЕРЗАГРОЗ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Глобальна цифровізація та ескалація геополітичної напруги зумовили трансформацію сучасних військових конфліктів, переміщуючи їх у кіберпростір та формуючи новий інструментарій деструктивного впливу на національні економічні системи. Міждержавний кібертероризм беззаперечно можна вважати домінантним викликом економічній безпеці держав [1], адже генерування загроз у цифровій сфері, як правило, потребує порівняно незначних витрат, супроводжується мінімальними ризиками для атакуючого при потенційно значному розмірі завданої шкоди [2].

В умовах збройної агресії інформаційні загрози набувають особливої значущості через здатність впливати на стратегічно важливі об'єкти критичної інфраструктури, а також національну фінансову систему, що є ключовими елементами економічної безпеки держави. При цьому інтенсивна цифровізація фінансового сектору створює передумови для його підвищеної вразливості до кіберзагроз. Інтеграція фінансових установ у глобальний цифровий простір, широке застосування електронних платіжних систем та автоматизованих транзакційних рішень зумовлює зростання спектру потенційних загроз фінансовій складовій економічної безпеки держави.

Зважаючи на роль фінансового сектору у забезпеченні безперервності фінансових потоків та економічної безпеки держави, він стає пріоритетною ціллю для організованих кібершахрайських структур. Так, за даними Cyber Peace Institute [3] в умовах широкомасштабної війни фінансовий сектор, сфера державного управління та інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура є найбільш атакованими секторами національної економіки України. З огляду на це, проблематика захисту інформаційних систем, що акумулюють фінансові, персональні та корпоративні дані, набуває особливого значення. Порушення їх цілісності може спричинити ефект системної дестабілізації економіки, особливо в умовах військового стану, коли фінансова стабільність є передумовою економічної безпеки держави [4].

Підвищення стійкості фінансової системи до кіберзагроз потребує реалізації комплексного підходу, що включає технологічні інновації, організаційні та нормативно-правові аспекти захисту інформаційної інфраструктури. Пріоритетними напрямками підвищення стійкості національного фінансового сектору до кіберзагроз є впровадження систем багаторівневої автентифікації, розробка алгоритмів раннього виявлення нетипової активності у транзакційних процесах та створення резервних дата-центрів з автономними контурами захисту [5]. Водночас важливою умовою кіберстійкості є підготовка

кваліфікованих кадрів, здатних своєчасно виявляти й нейтралізовувати кіберзагрози, а також систематичне підвищення кваліфікації персоналу фінансових установ з інформаційної безпеки. Ефективна координація діяльності державних органів, фінансових установ та спеціалізованих підрозділів кіберзахисту створює синергетичний ефект, що дозволяє своєчасно адаптувати захисні механізми до сучасних кіберзагроз [6], особливо в умовах цілеспрямованих атак на критичну фінансову інфраструктуру.

Отже, стійкість національної фінансової системи до кіберзагроз виступає ключовим чинником економічної безпеки держави, що забезпечує безперервність фінансових потоків, детермінує здатність національної економіки адаптуватися до викликів військового стану та підтримувати стабільність економічної системи. Зважаючи на гібридний характер сучасних загроз, де цифровий простір використовується як середовище деструктивного впливу на критичну інфраструктуру, забезпечення економічної безпеки держави в умовах військового стану потребує впровадження комплексних механізмів протидії цифровим атакам на фінансовий сектор. Від ефективності таких механізмів залежить адаптивна спроможність національної економіки до екзогенних шоків та здатність функціонування господарської системи в кризових умовах. Концептуалізація взаємозв'язку між кібербезпекою фінансового сектора та економічною безпекою держави уможлиблює розробку інтегрованих підходів до підвищення стійкості й адаптивності національної економіки в умовах перманентних викликів військового стану.

Список використаних джерел

1. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації та міжнародної конкуренції. Безпека та конкурентні стратегії розвитку України в глобальній економіці : монографія / за заг. ред. А.І. Мокія. Запоріжжя-Львів : ФОП Мокшанов В.В., 2019. С. 198–251.
2. Маслій О. А., Максименко А. П. Ризики та загрози економічній безпеці України у цифровій сфері в умовах війни. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*, 2023. Том 21, № 3(52). С. 179–199. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3\(52\).275802](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3(52).275802)
3. Cyber Dimensions of the Armed Conflict in Ukraine. *Cyber Peace Institute*. URL: <https://cyberconflicts.cyberpeaceinstitute.org/>
4. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д., Загорулько Т.А. Виклики та загрози соціально-економічній безпеці України в умовах воєнного стану. *Економіка і регіон*. 2023. № 1 (88). С. 135–148. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-38](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-38)
5. Російські кібероперації. Аналітика за II півріччя 2024 року. *Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України*. URL: <https://cip.gov.ua/services/cm/api/attachment/download?id=68769>
6. Буряк А.А., Маслій О.А. Трансформація загроз економічній безпеці та безпеці інформаційного середовища України в умовах повномасштабної війни. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2023. № 3 (129). С. 28–32. DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-3-5>

Наукове видання

Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України

**Матеріали
XVIII Міжнародної науково-практичної конференції
22 травня 2025 р.**

Відповідальні за випуск:
Чеберяко О.В., Плєшакова Н.А.

Формування та комп'ютерна верстка:
Плєшакова Н.А., Придворницька В., Савченко Н.

*Кафедра фінансів
Економічний факультет
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, вул. Васильківська 90-а*